

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/89/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723201437
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6723201437.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a členov senátu Mgr. Stanislavy Salajovej a Mgr. Martina Štubniaka, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D., zastúpeného advokátom Mgr. Ivanom Bugrim, so sídlom Námestie SNP 23, 960 01 Zvolen, IČO: 42 307 155, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 5.509,13 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 7C/25/2023-214 zo dňa 16. 10 2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 5.509,13 Eur (prvý výrok) m e n í t a k, že žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 5.332,82 Eur, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti (o zaplatenie sumy 176,31 Eur) žalobu žalobcu z a m i e t a.

II. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 93,6 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky trov konania žalobcu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.509,13 Eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.) a povinnosť nahradiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške náhrady trov konania, ktorým súd rozhodne o ich výške (výrok II.).

1.1 V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 5.509,13 Eur ako náhrady škody spôsobenej žalovaným nesprávnou implementáciou Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len ako „Smernica 2003/88/ES“). Žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru (ďalej HaZZ), pričom vykonáva štátnu službu v služobnom pomere v súlade s ustanoveniami zákona č. 315/2001 Z. z. v služobnej hodnosti nadporučík, vo funkcii hasič záchranár - špecialista, v čate „B“ na Okresnom riaditeľstve HaZZ vo C., na hasičskej stanici v D. od roku 2015. Žalobca tvrdil, že služobné pohotovosti, či už určená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ, rovnako ako ani nariadená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ sa nezapočítavajú do pracovného času. Žalobca v žalovanom období marec 2020 - február 2023 vrátane, len v rámci samotnej určenej služobnej pohotovosti (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ) priamo nadväzujúcej na výkon zmenovej služby (teda v tzv. 15 %-nej a 30 %-nej pohotovosti) odpracoval od marca 2020 do februára 2023 vrátane spolu 1855,67 hodín určenej služobnej pohotovosti. Za žalované obdobie žalobca pritom celkovo odpracoval spolu 2000,42 hodín služobnej pohotovosti (určenej + nariadenej), pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín služobnej pohotovosti mu nebola započítaná do pracovného času. Žalobcov

priemerný týždenný pracovný čas počas celého žalovaného obdobia od marca 2020 do februára 2023 vrátane dosiahol 51,41 hodín týždenne. Počas celého trvania služobnej pohotovosti sa musí zdržiavať na pracovisku. Služobná pohotovosť (t. j. všetky hodiny „neaktívnej časti“ služobnej pohotovosti) sa nezapočítava do pracovného času. Jeho priemerný týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia pravidelne značne presahoval nielen 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ tak, ako to ustanovuje § 85 ods. 2 ZoHaZZ, ale aj maximálne prípustný týždenný pracovný čas v dĺžke 48 hodín tak, ako to ustanovuje článok 6 písm. b) Smernice. Smernica nebola správne implementovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky. Žalobca žalobou uplatnený nárok pri absencii explicitnej vnútroštátnej úpravy nároku na náhradu škody z porušenia práva Únie jednotlivcovi uplatnil v súlade s § 11 - § 13 OZ. Žalobca uviedol, že dlhoročne dochádza k porušovaniu jeho osobnostných práv na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity spočívajúce v porušení práva na primeranú dobu odpočinku, ako aj k porušeniu práva na súkromie a rodinný život, a to v príčinnej súvislosti s tým, že v dôsledku nezapočítania hodín služobnej pohotovosti do pracovného času žalobca reálne odpracoval viac, než pripúšťa článok 6 písm. b) Smernice. Osobnostné práva žalobcu sú v dôsledku uvedeného porušované sústavne a dlhoročne. Práca hasiča je veľmi zodpovednou prácou, neraz nasadzuje vlastný život, preto o to viac nevyhnutne a dôvodne potrebuje dostatočný odpočinok po práci na regeneráciu fyzických a psychických síl. Skutočnosť, že žalobca trávi v práci neprimerane dlhý čas, má pritom nepriaznivý vplyv na kvalitu jeho života, a to z hľadiska rodinného a osobného života, inak by mohol a chcel venovať čas najmä rodine, či iným aktivitám nesúvisiacim s pracovným zaradením. Má dve maloleté deti, ktoré si vzhľadom na svoj vek vyžadujú zvýšenú starostlivosť. V dôsledku neprimeraného pracovného zaťaženia žalobcu, musí starostlivosť o deti zabezpečovať najmä manželka s pomocou starých rodičov, čo sa negatívne prejavuje na partnerskom spolužití manželov. Prvý deň po službe je žalobca nevyspatý, unavený, má prevrátený spánkový režim, neostáva mu priestor ani na osobné záľuby. Žalobca má za to, že primeranú náhradu škody v tomto prípade predstavuje rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 1 ZoHaZZ a peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, a to za každú jednu odpracovanú hodinu služobnej pohotovosti počas žalovaného obdobia. Celková výška náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch za žalované obdobie marec 2020 až február 2023 vrátane (t. j. od 01.03.2020 do 28.02.2023), pri odpracovaných hodinách určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 1855,67 hodín predstavuje súhrnne sumu vo výške 5.509,13 Eur, ktorej zaplata sa domáha. Po prepočte to predstavuje náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške zaokrúhlene 2,96 Eur (5.509,13 Eur : 1855,67 hodín) za každú hodinu určenej služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do služobného času. Sumu 2,96 Eur za hodinu je výrazne nižšia, ako je priemer minimálnych hodinových miezd v Slovenskej republike pre prvý - najľahší stupeň náročnosti práce, ktorá za žalované obdobie, ktoré spadá do rokov 2020 - 2023, predstavovala sumu vo výške 3,66 Eur. Z hľadiska elementárnej spravodlivosti požadovaná suma je absolútne minimálnu hranicu odškodnenia

1.2 Žalovaný namietal, že Smernica 2003/88/ES sa neuplatňuje na dané odvetvia činností, jej ustanovenia nemohli byť preto porušené, žalobcovi nemohla vzniknúť škoda, namietal nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie, tiež že priemerný počet hodín za týždeň je u žalobcu 47,84, smernica 2003/88/ES bola transponovaná správne. Smernica 2003/88/ES pripúšťa výnimku zo stanoveného limitu za dodržania kumulatívnych podmienok.

Žalovaný má za to, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody. V čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje „aktívna činnosť“ a teda mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t. j. nie len za vykonanú prácu, ale aj za takúto neaktívnu časť práce. Pre bezpečnosť občanov na úseku požiarnej ochrany je potrebné, aby bola na tento účel zabezpečená 24 hodinová služba, 7 dní v týždni počas celého roka. Žalovaný má za to, že v prípade štátnej služby žalobcu v týchto referenčných obdobiach sa bolo v tejto veci možné od Smernice odchýliť. Žalovaný vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku. Výšku nemajetkovej ujmy vo výške 5.509,13 Eur žalovaný považuje za zjavne neprimeranú, a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmovou žalobcu neporovnateľne vyššia. Žalobca nepreukázal zásah do súkromného, rodinného života či neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil napr. v medziľudských vzťahoch, či nepriaznivost' zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej značnej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje.

2. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že žalobca bol menovaný do stálej štátnej služby príslušníka v prípravnej štátnej službe vo funkcii hasič - príslušník čakateľ dňom 29.04.2015 a preradený na funkciu hasič záchranár so sídlom organizačnej jednotky Okresného riaditeľstva HaZZ vo C. s miestom vykonávania štátnej služby D.. Oboznámil sa s rozpisom pracovnej pohotovosti žalobcu, s obsahom výplatných pások žalobcu za obdobie marec 2020 až február 2023, s obsahom evidencie dochádzky žalobcu za žalované obdobie.

2.1 Predmetom konania je zaplatenie sumy vo výške 5.509,13 Eur na tom skutkovom a právnom základe, že žalobcovi vznikla škoda v dôsledku porušenia práva Európskej únie, a to Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, ktorá bola žalovaným nesprávne implementovaná do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky. Zaplatenia žalovanej sumy sa žalobca domáha titulom náhrady škody, ktorá mu vznikla ako jednotlivcovi porušením únieového práva žalovaným ako členským štátom Európskej únie.

2.2 Okresný súd v súlade s čl. 1 C.s.p. dospel k záveru, že má právomoc rozhodnúť vec, z dôvodu, že taká právomoc nie je zákonom zverená inému orgánu. V podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky neexistuje žiadny iný orgán ako všeobecný súd, ktorý by mal právomoc rozhodnúť o predmete sporu o náhradu škody z dôvodu porušenia únieového práva.

2.3 V prípade absencie alebo nesprávnej transpozície smerníc, ako právnych aktov Európskej únie, ktoré majú priamy účinok a sú ich ustanovenia bezpodmienečné, dostatočne jasné a presné, osoby, ktoré sú konaním štátu poškodené, môžu sa voči štátu domáhať náhrady spôsobenej škody. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu. Článok 6 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času má priamy účinok, pretože priznáva jednotlivcovi práva, v rámci minimálnych požiadaviek na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času. Zodpovednosť členského štátu Európskej únie platí v prípade každého porušenia bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa vnútroštátneho práva povinnosť škodu nahradiť. Z uvedených dôvodov je preto žalovaný - Slovenská republika v spore pasívne vecne legitimovaným subjektom, za ktorý koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako ústredný štátny orgán, do pôsobnosti ktorého patrí HaZZ, ktorého príslušníkom bol žalobca v rozhodnom období. Ministerstvo je kompetenčne zodpovedné aj za riadnu transpozíciu smerníc Európskej únie do slovenského právneho poriadku týkajúce sa úpravy požiadaviek na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času príslušníkov HaZZ.

2.4 Žalovaný namietal, že na žalobcu ako príslušníka HaZZ sa Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES nevzťahuje. K uvedenej argumentácii žalovaného okresný súd uviedol, že v zozname preberaných právne záväzných aktov Európskej únie k ZoHaZZ je uvedená aj Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04. 11.2002. Podľa bodu 5 úvodných ustanovení Smernice všetci pracovníci by mali mať primeranú dobu odpočinku. Pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálne denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. Smernica upravuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času, vzťahuje sa na všetky odvetvia činnosti verejné aj súkromné. Smernica pre členské štáty zároveň určuje prechodné obdobie na zosúladenie vnútroštátnej legislatívy týkajúcej sa organizácie pracovného času. Štátna služba žalobcu nevykazuje žiadne osobitosti, ktoré by v štandardnom režime fungovania v rámci plnenia úloh zboru podľa ZoHaZZ mali zakladať výnimku z pôsobnosti Smernice podľa článku 17. Článok 17 Smernice upravuje prípady, v ktorých sa členské štáty môžu odchýliť od uplatňovania článkov 3 až 6, 8 a 16 Smernice, keď vzhľadom na osobitnú povahu príslušných činností sa trvanie pracovného času nemeria alebo nie je pracovný čas vopred určený alebo si ho môžu určiť sami pracovníci, aj to len pri zachovaní náležitého zreteľa na všeobecné zásady ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov. Podľa ods. 2 sa táto Smernica neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napr. ozbrojené sily, polícia alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. V tomto prípade sa bezpečnosť a ochrana zdravia pracovníkov, pokiaľ je to možné, musí zabezpečiť v zmysle cieľov tejto Smernice. Článok 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS nevyklučuje z pôsobnosti Smernice služby civilnej ochrany ako takej, ale len určité osobitné činnosti týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení Smernice. Aj keď služba žalobcu okrem iných úloh zahŕňa aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, tak za štandardných podmienok činnosti s ňou spojené možno vopred plánovať,

vrátane pracovného času príslušníkov zboru v súlade s úlohami, ktoré boli na zbor prenesené. Výkon služby žalobcu sa nevyznačuje žiadnymi osobitosťami, ktoré by odporovali použitiu právnych noriem spoločenstva v oblasti zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov pri práci. Na základe uvedeného je potrebné prijať záver, že v danom prípade služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice 2003/88/ES.

2.5 Podľa článku 7 ods. 2, 5 čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky a článku 3 Civilného sporového poriadku je súd viazaný medzinárodno-právnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom. Je viazaný judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Komunitárne právo je bez ďalšieho nadriadené právu členských štátov a nesmie byť medzi nimi rozpor. Prípadný rozpor medzi komunitárnym a vnútroštátnym právom by mal byť riešený v prospech komunitárneho práva. Pri výkone súdnej moci je potrebné prihliadať na interpretáciu prameňov práva Európskej únie tak, ako je vykladaná Súdny dvorom. Doktrína priamej účinnosti smerníc je výsledkom rozhodovacej činnosti Súdneho dvora Európskej únie. Súdny dvor rovnako judikoval, že znením smerníc nie sú viazané len vnútroštátne súdy, ale aj ostatné orgány verejnej moci, ako aj iné verejné orgány. Súdny dvor Európskej únie judikoval, že článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES má priamy účinok (rozsudok C-429/09 vo veci E. F.), pretože priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva únie súčasťou systému zmlúv, na ktorých je únia založená. Táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť.

2.6 Žalovaný v konaní namietal tvrdenie žalobcu, že dotknutá Smernica nebola do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná správne, tvrdil, že paragrafové znenie ZoHaZZ neodporuje dotknutej Smernici. Z citovaných paragrafových znení ZoHaZZ nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť služobného času. Čas služobnej pohotovosti, pokiaľ nedochádza k služobným výjazdom, sa do služobného času nezapočítava a práve v tom spočíva rozpor s právom Európskej únie. Podľa citovanej Smernice 2003/88/ES je pracovný čas aj čas pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorej je pracovník fyzicky prítomný na pracovisku. 48-hodinová hranica pre priemerný týždenný pracovný čas určená Smernicou zahŕňa nadčasy, aj pracovnú pohotovosť. Zákon č. 315/2001 Z. z. umožňuje zamestnávateľovi nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času a rozvrhnúť žalobcovi služobný pracovný čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v článku 6 písm. b) Smernice. Z uvedeného preto okresný súd vyvodil záver, že práva žalobcu sú vzhľadom na znenie článku 2, článku 6 písm. b) Smernice porušované, a to dostatočne závažne, pretože ide o práva s osobitným významom, ktoré zakladajú minimálnu požiadavku na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

2.7 Ďalej okresný súd uviedol, že slovenský právny poriadok neobsahuje pravidlá na odškodnenie jednotlivcov pri porušení komunitárneho práva a stotožnil sa s argumentáciou žalobcu, že nerešpektovaním Smernice žalobcovi vznikla ujma, ktorú je možné analogicky posudzovať podľa § 11 a nasledovných Občianskeho zákonníka vzťahujúcich sa na ochranu osobnosti. Vychádzajúc z výpovede žalobcu, z rozpisu jeho pracovnej pohotovosti, z evidencie dochádzky za žalované obdobie a z obsahu výplatných pásov žalobcu konštatoval, že pri určení pracovnej pohotovosti spolu s určeným služobným časom došlo k prekročeniu maximálneho limitu 48 hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu v rozhodnom období, a v príčinnej súvislosti s porušovaním článku 2 a článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES dlhodobo dochádzalo k porušovaniu práv žalobcu, a to práva na ochranu zdravia, bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a primeraný odpočinok po práci, práva na súkromný a rodinný život. V dôsledku nerešpektovania Smernice pri rozvrhovaní pracovného času žalobca prišiel o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných, priateľských aktivít, fyzickej, psychickej relaxácii, čím možno konštatovať aj zásah do osobnostných práv žalobcu. Na základe uvedeného žalobcovi nepochybne vznikol nárok na primerané odškodnenie. Iba samotné konštatovanie porušenia práv by nespĺnilo funkciu dostatočného zadosťučinenia. Peňažná náhrada je v tomto prípade jednoznačne spôsobilá forma odškodnenia vzniknutej ujmy.

2.8 Námietku premlčania vznesenú žalovaným súd prvej inštancie vyhodnotil ako nedôvodnú, uviedol, že žalobcovi vznikla ujma, ktorú analogicky posúdil podľa § 11 a nasledovných Občianskeho

zákonníka, vzťahujúcich sa na ochranu osobnosti. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Žalovaný porušením Smernice nekompensoval ujmu v služobnom plate žalobcu ku dňu splatnosti mzdy za kalendárny mesiac, vždy 10. deň nasledujúceho kalendárneho mesiaca. Žalobca si nárok uplatnil počnúc splatnosťou mzdy za mesiac marec r. 2020, ktorá bola splatná 10.04.2020. Žaloba bola súdu doručená dňa 11.04.2023, to je včas.

2.9 Pokiaľ ide o výšku uplatnenej náhrady, okresný súd posudzoval primeranosť žalovanej náhrady k ujme, ktorá v dôsledku neúplnej implementácie smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky vznikla žalobcovi, pričom výška priznanej náhrady bola na úvahe súdu. Cieľom a účelom priznania náhrady je satisfakcia za spôsobený zásah do života žalobcu tak, aby náhrada bola adekvátna spôsobenej škode. Žalobca sa v konaní domáhal náhrady ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného času. Za primeranú náhradu žalobca považuje finančné odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva ZoHaZZ ako pri nariadenej služobnej pohotovosti, t. j. mimo určenej služobnej pohotovosti. Okresný súd postup žalobcu pri určení peňažnej náhrady považoval za primeraný charakteru zásahu a spôsobu, akým k zásahu došlo, ako aj k následkom v živote žalobcu a to vo vzťahu k porovnateľnému kritériu ceny práce, z ktorého vychádzal žalobca. Žalovaný nerozporoval doklady predložené žalobcom, ani výpočet času služobnej pohotovosti. K námietke žalovaného o nezohľadnení doby PN, doby dovolenky a služobného voľna okresný súd uviedol, že pri výpočte maximálneho týždenného pracovného času sa uvedené nezahŕňa (čl. 16 Smernice). Takto stanovené hodiny, navrhol žalobca odškodniť odmenou, ktorá sa inak priznáva za výkon nariadenej pohotovosti podľa § 122 ods. 2 ZoHaZZ.

2.10 Uplatnenú sumu nemajetkovej ujmy okresný súd posudzoval z pohľadu, či suma, ku ktorej žalobca svojim výpočtom dospel je primeranou peňažnou satisfakciou za neoprávnený zásah do práv žalobcu, teda či by súd v rámci svojich úvah, vychádzajúc z hľadísk rozhodných pre posúdenie tohto nároku, odhadom dospel k sume vyššej, alebo nižšej ako požaduje žalobca. Zohľadňujúc špecifickosť zásahu do práv žalobcu v dôsledku porušenia práva Únie a pretrvávanie zásahu aj v čase rozhodovania súdu vo veci, dospel okresný súd k záveru, že žalovaná suma je primeraná, zodpovedajúca finančnému zadostučineniu.

2.11 Na základe vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu okresný súd dospel k záveru, že nárok žalobcu na náhradu škody titulom porušenia komunitárneho práva nesprávnym prevzatím Smernice do slovenského právneho poriadku, konkrétne do ZoHaZZ, je daný v celom rozsahu čo do dôvodu a výšky a žalobe vyhovel v celom rozsahu.

2.12 O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku a priznal žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný (ďalej aj „odvolateľ“) v zákonom stanovenej lehote odvolanie s návrhom, aby odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalobu zamietne; uplatnil si aj nárok na náhradu trov konania. Uplatnil odvolacie dôvody uvedené v ustanovení § 365 ods.1 písm. d), f) a h) C.s.p.; tvrdil, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

3.1 Žalovaný, rovnako ako v konaní pred súdom prvej inštancie, zopakoval, že právomoc posudzovať súlad slovenských zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov so smernicou Európskej únie do kompetencie súdu prvej inštancie nepatrí; súdu prvej inštancie nebola zverená právomoc na porovnanie súladu, resp. vyslovenie nesúladu zákona č. 315/2001 Z.z. so smernicou č. 2003/88/ES; takýto záver si okresný súd nemohol osvojiť ani ako otázku predbežnú, pretože dôsledky takéhoto konštatovania by presiahli predmet tohto súdneho sporu, v ktorom sa posudzuje iba individuálny nárok žalobcu na náhradu škody či nemajetkovej ujmy.

3.2 V súvislosti s namietanou pasívnou vecnou legitimitáciou poukázal na nevyhnutnosť rozlišovania medzi Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky; tieto sú dva samostatné

subjekty, ktorých postavenie v súdnom konaní ani v pracovnoprávných vzťahoch nemožno zamieňať. Žalovaný bol súčasne toho názoru, že súd prvej inštancie nevzal do úvahy potrebu rozlišovania medzi „prebratím smernice“ a „aplikáciou smernice“. Prebratie smernice je premietnuté do textu právneho predpisu, ktorý musí byť s obsahom a znením smernice v súlade. Ak sa žalobca domnieval, že Slovenská republika v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky nesprávne prebrala smernicu č. 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z.z., mal preukázať, v čom dané pochybenie spočíva. Na konštatovanie nesprávneho prebratia smernice č. 2003/88/ES bolo podľa názoru žalovaného nevyhnutné vykonať porovnanie znenia zákona č. 315/2001 Z.z. pred a po účinnosti smernice č. 2003/88/ES. Žalovaný uviedol, že k porušeniu smernice môže dôjsť až aplikáciou jej jednotlivých ustanovení, ak si adresát účinkov smernice (napr. zamestnávateľ) vyložil ustanovenia v rozpore s jej obsahom. Prípadný nárok na náhradu škody by tak mohla založiť len nesprávna aplikácia smernice. Žalovaný vyjadril presvedčenie, že žiadne ustanovenie zákona č. 315/2001 Z.z. nie je možné považovať za rozporné so smernicou; dodal, že Slovenská republika pri preberaní smernice č. 2003/88/ES neporušila žiadne predpisy, preto pri absencii protiprávneho konania nemohla vzniknúť žiadna škoda a tým ani zodpovednosť žalovaného za nároky, ktoré si žalobca v tomto konaní uplatnil. Zároveň mal za to, že žalobcom uplatnené nároky vyplývajú z pracovnoprávneho vzťahu; žalobca za nárok na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy skryl svoj mzdový nárok. Žalovaný zotrval na tvrdení, že žalobca namietal nesprávne prebratie smernice č. 2003/88/ES, nie jej aplikáciu v individuálnom prípade; Slovenská republika pritom nemôže niesť zodpovednosť za nesprávnu aplikáciu smernice č. 2003/88/ES na pracovnoprávny vzťah žalobcu u jeho zamestnávateľa, t.j. Ministerstva vnútra SR, ktorý je samostatný subjekt.

3.3 Čo sa týka pôsobnosti smernice č. 2003/88/ES, žalovaný zopakoval, že táto sa na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru (ďalej aj „HaZZ“) vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času nevťahuje. Mal za to, že rozsah pôsobnosti smernice č. 2003/88/ES je pozitívne vymedzený v čl. 2 ods.1 Smernice č. 89/391/EHS a negatívne vymedzený v jej čl. 2 ods.2; na základe uvedeného konštatoval, že smernica č. 2003/88/ES sa na odvetvia činností, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany nevťahuje; úlohy, ktoré plnia príslušníci HaZZ možno podľa názoru žalovaného subsumovať pod pojem „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ v zmysle čl. 2 ods.2 smernice č. 89/391/EHS. Rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-429/09 vo veci F. nepovažoval za relevantné, nakoľko sa týka mestského hasiča, výkon činnosti ktorého je odlišný od režimu, v akom fungujú príslušníci Hasičského a záchranného zboru v Slovenskej republike.

3.4 Žalovaný v odvolaní namietal nesprávne vyhodnotenú námietku premlčania súdom prvej inštancie. Odvolateľ poukázal na to, že začiatok plynutia premlčacej doby je viazaný na moment, kedy došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, teda v momente, kedy došlo k údajnému prekročeniu maximálneho 48 hodinového týždenného pracovného času. Nesprávne je viazať začiatok plynutia premlčacej doby na moment splatnosti mzdy za kalendárny mesiac, v ktorom malo k prekročeniu maximálneho týždenného pracovného času dôjsť. Sám súd uvádza, že ide o nemajetkovú ujmu a nie o mzdový nárok. Poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Zvolen č. k. 16C/42/2023 zo dňa 22. 09. 2023, podľa ktorého premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k zásahu došlo. Či došlo k prekročeniu priemerného pracovného (služobného) podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES možno spravidla zistiť v priebehu, respektíve najneskôr po dovŕšení príslušného mesiaca.

3.5 Ďalej odvolateľ poukázal na to, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva povinnosť kumulatívneho splnenia všeobecných podmienok nevyhnutných na úspešné uplatnenie si nároku na náhradu škody za porušenie práva únie. Mal za to, že žalobca vznik nároku na náhradu škody žiadnym spôsobom neosvedčil. Žalovanému nebolo zrejmé, ako mohla žalobcovi vzniknúť uplatnená škoda; stanovenie jej výšky označil za nejasné; pripomenul, že za nariadenú pohotovosť bol žalobca riadne odmeňovaný. Odvolateľ dodal, že v čase služobnej pohotovosti nie je od žalobcu vyžadovaná aktívna činnosť; môže odpočívať či venovať sa inej činnosti. Skutočnosť, že služobná pohotovosť žalobcu, za ktorú je odmeňovaný, je pracovným časom a má sa zarátavať do pracovného fondu, ešte samo o sebe nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody.

3.6 Pokiaľ ide o posúdenie, či v prípade žalobcu došlo k porušeniu práva na maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas, mal žalobca preukázať, či skutočne pracoval nad takýto limit za rozhodné obdobie, nakoľko nie všetky hodiny odpracovanej pohotovosti sú hodinami nad maximálny limit pracovného času. Odvolateľ poukázal na potrebu zohľadnenia nerovnomerného rozvrhnutia služobného

času u hasiča v referenčnom období 6 mesiacov. V zmysle uvedeného mal žalovaný za to, že pre účely tohto konania je irelevantné, koľko hodín odpracovanej služobnej pohotovosti žalobca odpracoval, relevantná je iba skutočnosť či a v akej miere bol prekročený maximálny 48 hodinový pracovný čas; žalobca tak nemohol vychádzať pri výpočte žalovanej sumy z počtu hodín služobnej pohotovosti. Žalovanému zároveň nebolo zrejmé, ako žalobca nemajetkovú ujmu ohodnotil.

3.7 Odvolateľ namietal, že žalobca žalobou maskuje svoje mzdové nároky voči svojmu zamestnávateľovi, ktorá skutočnosť má za následok, že žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní, pretože mzdových nárokov je možné domáhať sa len od žalobcovho služobného úradu, ktorým je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a nie Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Zopakoval, že predmetom tohto konania je doplatenie mzdy za služobnú pohotovosť.

3.8 Poukázal na dôkazné bremeno, ktoré v sporovom konaní zaťažuje žalobcu; s ohľadom na zásadu kontradiktórnosti konštatoval, že úlohou žalobcu je označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie v súlade s princípom hospodárnosti, a teda na začiatku konania. Žalovaný vyjadril presvedčenie, že žalobca riadne nepreukázal nárok čo do titulu a výšky; uplatnenú sumu označil za neprimeranú a premršenú v porovnaní s výškou náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s ujmom žalobcu podstatne vyššia (poukázal na rozhodnutie ESLS vo veci G. H., H.I. J. G.). Poukázal na ustanovenie § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka, s tým, že žalobca doposiaľ nepreukázal zásah do súkromného, rodinného života, profesionálneho života, či neoprávnený zásah skutočne vyvolal následnú reakciu (poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Trnava sp. zn. 26Co/94/2020), nebola preukázaná príčinná súvislosť, nárok je uplatnený zmätočne, žalobca ani vo výsluchu bližšie nekonkretizoval vzniknutú ujmu, netvrdil, že by jeho práca bola výlučným dôvodom, pre ktorý sa nevenoval rodine, voľnočasovým aktivitám, pomoci blíznym. Súd teda musí zistiť v akom rozsahu je žaloba dôvodná, zistiť primeranosť ujmy, ktorú žalobca nepreukázal (pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy poukázal na rozhodnutie III. ÚS 288/2017, NS SR sp. zn. 4 Cdo/171/2005) ako aj rozhodnutia okresných a odvolacích súdov, ktorých predmetom bolo rozhodovanie o priznaní nemajetkovej ujmy. Poukázal na to, že priemerná výška doposiaľ priznanej škody, resp. nemajetkovej ujmy predstavuje podľa obdobných rozhodnutí 1.000.- Eur až 2.500.-Eur.

3.9 Odvolateľ tiež uviedol, že sa žalobca nedomáhal upustenia od neoprávneného zásahu do svojich práv u svojho zamestnávateľa v zmysle ustanovenia § 13 ods.1 Občianskeho zákonníka.

4. Žalobca sa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie považujúc ho v celom rozsahu za zákonný a vecne správny; navrhol ho potvrdiť.

4.1 Vo vzťahu k námietke žalovaného, že súd prvej inštancie nemal právomoc posudzovať súlad slovenských zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov so smernicou Európskej únie zdôraznil, že Súdny dvor EÚ vo svojej konštantnej judikatúre výslovne vyžaduje od vnútroštátnych súdov, aby správnosť prebratia smerníc kontrolovali; za nepochybniteľnú považoval skutočnosť, že vnútroštátny súd pri rozhodovaní o nároku jednotlivca na náhradu škody vzniknutej porušením únievého práva má a musí mať právomoc posudzovať, či vnútroštátna právna norma je v súlade s predpismi únievého práva, a teda posudzovať aj to, či konkrétna smernica bola do vnútroštátnej právnej úpravy transponovaná správne; v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-106/89 zo dňa 13.11.1990, C-456/98 zo dňa 13.7.2000 či C-429/09 zo dňa 25.11.2010.

4.2 Žalobca označil za nedôvodnú a neopodstatnenú námietku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného, ktorý sa síce snažil spochybniť ju, neuviedol však žiadne nové, skutkovo či právne relevantné argumenty, s ktorými by sa nevysporiadal už súd prvej inštancie. Doplnil, že danosť pasívnej vecnej legitimácie žalovaného vyplýva z dlhoročnej konštantnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie.

4.3 Za nepochybnú považoval skutočnosť, že smernica č. 2003/88/ES sa v celom rozsahu a bez obmedzenia vzťahuje na činnosť hasičov; žalovaný v tejto súvislosti neuviedol žiadne nové skutočnosti ako tie v konaní pred súdom prvej inštancie; s otázkou pôsobnosti smernice sa okresný súd náležite vysporiadal.

4.4 Pokiaľ žalovaný v odvolaní uviedol, že v čase služobnej pohotovosti nie je od hasičov vyžadovaná aktívna činnosť, a teda môžu odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, reagoval žalobca tvrdením, že ako hasič vykonáva určenú služobnú pohotovosť (ktorá mu nie je započítavaná do fondu odpracovaného času a žalovaný ju za pracovný čas nepovažuje) výlučne na pracovisku, ktoré nemôže opustiť, musí byť v pracovnej pohotovosti v služobnej rovnošate pripravený v prípade potreby do 1 minúty opustiť stanicu a vykonať služobný zákrok. Žalobca aj s ohľadom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie považoval za nepochybné, že ním vykonávaná služobná pohotovosť je pracovným časom tak, ako to stanovuje čl. 2 ods.1 smernice č. 2003/88/ES.

4.5 V kontexte správnej transpozície smernice a jej reálneho dodržiavania žalobca zdôraznil, že transpozícia smernice je súladná s právom Európskej únie len vtedy, ak sa ňou reálne dosahuje výsledok smernicou sledovaný. Vo vzťahu k smernici č. 2003/88/ES uviedol, že táto bola do právnej úpravy zákona č. 315/2001 Z.z. transponovaná len formálne, pretože ciele ňou sledované nie sú a ani neboli dosiahnuté; vnútroštátna právna úprava zákona o Hasičskom a záchrannom zbere ustanovenia smernice nerešpektuje. Žalobca vyjadril neochotu naďalej znášať dlhoročné a sústavné porušovanie práv garantovaných smernicou, ktorá skutočnosť ho viedla k podaniu žaloby.

4.6 Žalobca bol toho názoru, že svoj nárok odôvodnil a preukázal; poukázal na listinné dôkazy priložené k žalobe, ktoré žalovaný nespochybnil. Uviedol, že ním uplatnená suma 5.509,13 Eur nie je s ohľadom na odpracované hodiny určenej služobnej pohotovosti (1855,67 hodín) neprimerane vysoká; predstavuje 2,96 Eur za hodinu, ktorá suma je v porovnaní so zákonnými minimálnymi mzdovými nárokmi pre prvý (najľahší) stupeň náročnosti práce (3,66 Eur) nižšia; v tejto súvislosti vyjadril presvedčenie, že práca hasiča je fyzicky a psychicky neporovnateľne náročnejšia než práce spadajúce pod prvý stupeň náročnosti práce. Nemôže byť nemajetková ujma neprimeraná.

4.7 Žalobca k námietke premlčania žalovaného uviedol, že okresný súd ju posúdil správne tak ako je uvedené v odôvodnenia rozsudku poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici, podľa ktorého rozhodujúcim momentom vzniku tejto ujmy je 10-ty kalendárny deň každého nasledujúceho mesiaca rozhodnej doby, ktorý sa v tomto prípade zhoduje s výplatným termínom. Nárok žalobcovi vzniká na nemajetkovú ujmu každý mesiac po tom čo v priamej súvislosti s porušením jeho práva, jeho ujma nebola kompenzovaná v služobnom plate navyše.

Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Začiatok plynutia premlčacej doby pri náhrade za nemateriálnu ujmu je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. K ujme na právach žalobcu dochádza každým kalendárnym mesiacom za žalované obdobie tým, že nebol dodržaný limit pracovného času podľa článku 6 písm. b) smernice. Žalovaný porušením smernice nekompenzoval ujmu v služobnom plate žalobcu ku dňu splatnosti mzdy za kalendárny mesiac vždy 10-ty deň nasledujúceho kalendárneho mesiaca. Žalobca si nárok uplatnil počnúc splatnosťou mzdy za daný mesiac. Splatnosť mzdy bola k 10. dňu v mesiaci, preto nárok žalobcu uplatnený v konaní premlčaný nie je. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/265/2009 a 2Cdo/194/2011. Uviedol, že pri porušení maximálneho týždenného pracovného času je možné konštatovať presah až po zistení, o koľko bol maximálny prípustný počet hodín v tom - ktorom mesiaci prekročený. V danom prípade sú počet odpracovaných hodín, fond pracovného času, počet hodín pohotovosti a ostatné údaje ohľadne pracovného času, zistiteľné až po reálnom odpracovaní všetkých hodín v danom mesiaci, o čom sa preukázateľným spôsobom žalobca dozvedel najskôr z výplatných pások vyhotovených služobným úradom vždy k 10. dňu mesiaca nasledujúceho po reálnom odpracovaní hodín za ten, ktorý mesiac. Bez tohto by nevedel aký počet hodín služobnej pohotovosti mu nebol započítaný do pracovného času, aký bol jeho fond pracovného času za daný mesiac a aká bola jeho presná hodinová mzda, žalobu doručil žalobu v rámci všeobecnej trojročnej premlčacej doby v zmysle § 101 OZ.

4.8 V nadväznosti na skutočnosti uvedené vo vyjadrení žalobca konštatoval, že súd prvej inštancie priznal nárok vo výške zohľadňujúcej rozhodujúce skutkové a právne okolnosti veci; zároveň rešpektoval rozhodovaciu prax súdov v obdobných sporoch; poukázal na rozhodnutia konajúceho odvolacieho súdu.

5. Žalovaný v písomnom vyjadrení (replika) namietol, že ním v konaní prezentovaná argumentácia nebola zo strany súdu prvej inštancie aplikovaná správne; zotrval na podanom odvolaní a svojich predchádzajúcich podaniach.

6. Ďalšie písomné vyjadrenie podané nebolo.

7. Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 5.421,35 Eur (prvý výrok) podľa § 388 C.s.p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

8. Podľa § 388 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

9. Odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné ohľadne právneho posúdenia veci zo strany súdu prvej inštancie vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania uplatneného nároku žalobcu (za mesiac september 2019); v ostatnom rozsahu je odvolanie žalovaného nedôvodné.

10. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalovaného ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a udáva, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k splneniu podmienok zodpovednosti žalovaného za škodu (nemajetkovú ujmu) spôsobenú žalobcovi v dôsledku porušenia článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES v období od marca 2020 do februára 2023 (vrátane) spôsobeného nesprávnou transpozíciou smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky, v tomto smere si osvojuje dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v zmysle § 387 ods. 2 C.s.p. na tieto v plnom rozsahu poukazuje (okrem vyššie uvedenej čiastkovej otázky premlčania uplatneného nároku žalobcu za mesiac marec 2020);

11. Predmetom sporu je zaplatenie istiny vo výške 5.509,13 Eur z titulu náhrady škody spočívajúcej v nemajetkovej ujme spôsobenej žalobcovi za porušenie jeho práva na maximálny týždenný pracovný čas s poukazom na čl. 6 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, ktorý nebol dostatočne prebratý do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky, konkrétne do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších právnych predpisov. Žalobca nemajetkovú ujmu v sume 5.509,13 Eur odvodil od odpracovaných hodín určenej a nariadenej služobnej povinnosti za obdobie od marca 2020 do februára 2023 (vrátane), t.j. 2.000,42 hod, ktoré mu neboli započítané do pracovného času. Jeho priemerný týždenný pracovný čas za dané obdobie dosiahol 51,41 hodín týždenne, čo je viac než ktorý čas ako maximálny týždenný pracovný čas povoľuje čl. 6 písm. b) Smernice.

12. K námietkam odvolateľa odvolací súd udáva:

13. Podľa ustanovenia § 3 C.s.p. súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

14. Odvolací súd konštatuje, že citované ustanovenie § 3 C.s.p. vymedzuje právomoc civilných súdov metódou konkrétneho výpočtu právnych vzťahov, o ktorých súdy konajú a rozhodujú.

15. Súkromnoprávne vzťahy, z ktorých vychádzajú súkromnoprávne spory a iné veci, sú charakterizované najmä právnou rovnosťou a vôľovou autonómiou ich účastníkov. Ich postavenie je rovnocenné, čo znamená, že jeden z účastníkov súkromnoprávneho vzťahu nie je oprávnený jednostranne ukladať povinnosti druhému účastníkovi a ani sám autoritatívne vynucovať splnenie povinnosti druhého účastníka súkromnoprávneho vzťahu.

16. Zisťovanie danosti právomoci civilných súdov sa spravuje zásadou, že to, či právny vzťah a jeho riešenie patrí do ich právomoci alebo nie, je závislé od jeho obsahu, a nie iba od jeho úpravy konkrétnym právnym odvetvím hmotného (najčastejšie) súkromného práva.

17. Právomoc je jednou z procesných podmienok. Splnenie tejto procesnej podmienky súd skúma z úradnej povinnosti (ex offa) v každom štádiu konania a na každej inštancii. Jej nedostatok je

neodstrániteľný a vedie k zastaveniu konania. Ak súd zistí nedostatok právomoci, musí tiež zisťovať existenciu iného príslušného orgánu, ktorý má právomoc vo veci konať a ktorému je súd povinný vec po zastavení konania postúpiť (§ 10 ods. 1 C.s.p.). Ak takýto štátny orgán neexistuje, súkromnoprávny spor resp. iná súkromnoprávna vec patrí do právomoci súdu.

18. Keďže v posudzovanom spore sa medzi žalobcom a žalovaným jedná o súkromnoprávny spor týkajúci sa žalobcom uplatneného nároku na náhradu škody porušením únievého práva, preto súd prvej inštancie mal v zmysle ustanovenia § 3 C.s.p. právomoc spor medzi žalobcom a žalovaným prejednať a v spore rozsudkom rozhodnúť.

19. Pokiaľ sa týka odvolacej námietky žalovaného ohľadne pasívnej vecnej legitímácie, odvolací súd poukazuje na to, že v civilnom sporovom konaní musíme rozlišovať procesnú legitímáciu a vecnú legitímáciu. Procesnou legitímáciou rozumieme oprávnenie byť stranou v spore. Vecnou legitímáciou rozumieme z hmotného práva vyplývajúci stav svedčiaci o tom, kto je nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti v konkrétnom prípade. Či je strana vecne legitimovaná, buď aktívne (na strane žalobcu) alebo pasívne (na strane žalovaného), ukáže sa v konečnom vecnom súdnom rozhodnutí. Nedostatok vecnej legitímácie teda znamená, že strana nebola nositeľom práva, o ktoré išlo v konkrétnom konaní. Vecná legitímácia má význam v každom sporovom konaní. Nedostatok vecnej legitímácie teda znamená, že strana nebola nositeľom práva, o ktoré išlo v konaní.

20. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania.

21. Odvolací súd konštatuje, že žalobca správne v žalobe označil žalovaného, ktorý je pasívne vecne legitimovaným v spore, keďže predmetom sporu je náhrada škody (spočívajúcej v nemajetkovej ujme) voči štátu, ktorá vznikla žalobcovi (jednotlivcovi) v súvislosti s nedostatočnou transpozíciou smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z.z..

22. Odvolací súd poukazuje na to, že smernice sú súčasťou sekundárneho práva Európskej únie. Podľa článku 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej aj „ZEÚ“) „je smernica záväzná pre každý štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom.“

23. Smernica nemá všeobecnú záväznosť (ako nariadenie), pretože je adresovaná iba členskými štátmi Európskej únie (ďalej len „členský štát“) a nie všetkým fyzickým a právnickým osobám. Ustanovenia smernice musia byť transponované do vnútroštátneho právneho poriadku s jednoznačnou záväznou právnou silou v podobe všeobecne záväzného predpisu a s presnosťou a s jasnosťou požadovanou na účely splnenia požiadavky právnej istoty (D. G. G., C-475/07, 12. 02. 2009, bod 49; D. G. B., C-57/07, 06. 12. 2007, Zb. s. I-183, bod 10; D. G. K., C-132/04, 12. 01. 2006, Zb. s. I-3). Zároveň členské štáty majú povinnosť transponovať (prebrať) smernicu do svojho vnútroštátneho právneho poriadku v predpísanej transpozíčnej lehote.

24. Slovenská republika môže prebrať smernicu Únie iba prostredníctvom všeobecne záväzného predpisu. Transpozícia smerníc do slovenského právneho riadku prebieha prostredníctvom zákonov Národnej rady SR alebo prostredníctvom aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky. Za nesprávny úradný postup sa ale nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky (§ 9 zákona č. 514/2003 Z.z.).

25. Súdny dvor po prvýkrát rozhodoval o zodpovednosti štátu za porušenie únievého práva v súvislosti s opomenutím transpozície smernice (C-6 a 9/90, F. I. L., 19. 11. 1991, Zb. s. I-5357, bod 46). Zodpovednosť členského štátu môže však vyplývať aj z iných druhov porušenia únievého práva, ako je porušenie povinností súvisiacich s transpozíciou smernice, napríklad: aplikácia ustanovenia vnútroštátneho právneho poriadku odporujúceho únievému právu (C-46 a 48/93, F. I. L. M. G., 05. 03. 1996, Zb. s. I-1029, body 14, 15 a nasl.).

26. V rozsudku vo veci C-429/09 E. F. proti H. N. zo dňa 25. 11. 2010, v bodoch 45, 46 Súdny dvor EÚ uviedol: „Treba však pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripísateľné, je súčasťou zmlúv, na ktorých je Únia založená (pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. novembra 1991, F. a i., C-6/90 a C-9/90, Zb. s. I-5357, bod 35; z 5. marca 1996, L. M. G. I. F., C-46/93 a C-48/93, Zb. s. I-1029, bod 31, ako aj z 26. januára 2010, O. P. Q. H. E., C-118/08, Zb. s. I-635, bod 29).

Z uvedenej judikatúry vyplýva, že táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil, a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť (pozri v tomto zmysle rozsudky L. M. G. I. F., už citovaný, bod 32; z 1. júna 1999, Konle, -302/97, Zb. I-3099, bod 62; zo 4. júla 2000, N., C-424/97, Zb. s. I-5123, bod 27, a z 30. septembra 2003, D., C-224/01, Zb. s. I-10239, bod 31).“

27. Keďže žalobca (fyzická osoba) sa žalobným nárokom domáha náhrady škody spočívajúcej v nemajetkovej ujme z titulu porušenia únieového práva členským štátom EÚ (Slovenskou republikou), preto žalovaný (Slovenská republika, v mene ktorej koná ústredný orgán verejnej správy, a to Ministerstvo vnútra SR, do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor SR), disponuje pasívnou vecnou legitímáciou.

28. K odvolacej námietke žalovaného spočívajúcej v tom, že smernica 2003/88/ES sa na daný prípad (na žalobcu - hasiča) neaplikuje, odvolací súd uvádza, že výklad pôsobnosti jej aplikácie žalovaným je nesprávny, keď čl. 1 ods. 3 smernice 2003/88/ES odkazuje na pozitívne vymedzenie čl. 2 smernice 89/392/EHS a negatívne vymedzenie upravuje výslovne: „Táto smernica sa nevzťahuje na námorníkov definovaných v smernici 1999/63/ES bez toho, aby bol dotknutý článok 2 ods. 8 tejto smernice.“

29. Odvolací súd poukazuje na to, že predmetné výkladové otázky s jednoznačným záverom vyriešil Súdny dvor EÚ. Z rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-429/09 E. F. proti H. N. zo dňa 25. 11. 2010, bodu 33, 38 vyplýva: „Na úvod treba pripomenúť, že článok 6 písm. b) smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy, a od ktorej sa v prípade neprebratia článku 22 ods. 1 tejto smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchyliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. októbra 2004, G. a i., C-397/01 až C-403/01, Zb. s. I-8835, body 98 a 100, ako aj F., už citovaný, body 33 až 35 a 38).“

„Za týchto podmienok má pracovník, ako je E., ktorého v zásahovej službe zamestnáva H. N., právo sa priamo dovolávať ustanovení článku 6 písm. b) Smernice 2003/88 voči takému verejnoprávnemu zamestnávateľovi na účely dodržania práva na priemerný pracovný čas neprekračujúci 48 hodín, ktoré vyplýva z tohto ustanovenia (rozsudok F., už citovaný, bod 60).“

30. V rozsudku Súdny dvor EÚ vo veci C-518/15 J. M. R. proti S. A. zo dňa 21. 02. 2018, v bode 27 uviedol: „Po druhé Súdny dvor rozhodol, že smernica 2003/88 sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, že sú zamerané na boj proti žiarom alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním zvereným príslušnej službe, a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov, ktorí ich vykonávajú, určitým rizikám, pokiaľ ide o ich bezpečnosť a/alebo zdravie (uznesenie zo 14. júla 2005, G. M. F. N., C-52/04, EU:C:2005:467, bod 52).“

31. V zmysle vyššie citovaných súdnych rozhodnutí Súdny dvor EÚ rozhodol, že smernica 2003/88/ES sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním im zvereným a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov určitým rizikám. Na účely smernice 2003/88/ES nemôže byť pojem pracovníka vykladaný rôzne podľa vnútroštátnych právnych predpisov, ale má autonómny význam vlastný právu Únie, keď za pracovníka sa považuje každý, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti pre zamestnávateľa a právna povaha

pracovnoprávneho vzťahu z hľadiska vnútroštátneho práva nemôže mať nijaký dosah na postavenie pracovníka v zmysle práva Únie. Vzhľadom na uvedené sú irelevantné námietky žalovaného o tom, že smernica 2003/88/ES sa nevzťahuje na postavenie žalobcu ako príslušníka hasičského zboru, a bez právneho významu je aj fakt, či hasič plní svoje úlohy v pracovnom (služobnom) pomere ako hasič dobrovoľný, mestský alebo štátny.

32. Odvolací súd zdôrazňuje, že pokiaľ ide o uvedené judikatúrne závery Súdneho dvora EÚ, je nesporné, že tieto sú v súlade so Zmluvou o fungovaní Európskej únie záväzným výkladovým rámcom a prameňom pre výklad a aplikáciu noriem únieového práva vo všetkých členských štátoch EÚ, s retrospektívnym účinkom (rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-137/94 S.) s tým, že výklad únieového práva poníma záväznosť nielen s účinkami per partes, ale s ohľadom na jednotu systému EÚ (na účely používania únieového práva), má aj všeobecnú záväznosť.

33. Súdny dvor EÚ totiž zabezpečuje nielen jednotný výklad a používanie zakladajúcich zmlúv, ako prameňov únieového práva, ale odvodzuje z nich aj nové pravidlá prostredníctvom výkladu existujúcich prameňov práva v rámci svojej rozhodovacej činnosti. Prostredníctvom judikatúry Súdneho dvora EÚ nevyhnutne dochádza „k skrytej“ normotvorbe prostredníctvom súdneho orgánu, navonok prezentovanej ako výklad prameňov práva a vypĺňanie medzier v práve. Úloha Súdneho dvora EÚ ako neformálneho normotvorcu je všeobecne akceptovaná s tým, že rozhodnutiam Súdneho dvora EÚ sa bez akýchkoľvek výhrad priznáva všeobecná precedenčná záväznosť.

34. Požiadavka jednotnej aplikácie a interpretácie únieového práva vo vnútri EÚ znamená, že význam pojmov únieového právneho poriadku nemôže byť v jednotlivých členských štátoch rôzny, ale musí spočívať na objektívnych kritériách definovaných únieovým právom (T., 69/79, 10. 1. 1980 s. 75, bod 6), pričom aplikácia, účinnosť a záväznosť únieového práva nemôže byť v jednotlivých štátoch rozdielna (C., 94/77, 31. 1. 1978, Zb. s. 99, body 25 a 26).

35. Odvolací súd zdôrazňuje, že vnútroštátny súd je všeobecným súdom aplikácie únieového práva, pretože je povinný v rámci svojich právomocí zabezpečiť úplný účinok únieových právnych noriem a chrániť práva, ktoré tieto normy priznávajú jednotlivcom (F. a L., C-6 a 9/90, 19. 11. 1991, Zb. s. I-5357, bod 32; F., C-213/89, 19. 6. 1990, Zb. s. I-2433, bod 19). Je povinný zabezpečiť právnym subjektom právnu ochranu najmä vtedy, ak to vyplýva z priamo účinných ustanovení, ale aj prostredníctvom využitia nepriameho účinku práva EÚ tak, že bude vykladať všetky procesné ustanovenia eurokonformným spôsobom tak, aby ich aplikácia prispela k realizácii požiadavky na zabezpečenie účinnej súdnej ochrany práv, ktoré fyzickým a právnickým osobám vyplývajú z únieového právneho poriadku (D., T-18/07, Úz. 21. 5. 2008, Zb. s. UU-77, bod 49; P., C-432/05, 13. 3. 2007, Zb. s. I-2271, bod 44). Vnútroštátny súd je v rámci svojich právomocí a voľnej úvahy, ktorú mu priznáva vnútroštátne právo, povinný vykladať vnútroštátne ustanovenia čo najviac v súlade s právom EÚ tak, aby ich následná aplikácia prispela k vykonaniu únieového práva (B., C-119/05, 18. 7. 2007, Zb. s. I-6199, body 60 a 61).

36. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie správne skúmal, či sú splnené podmienky na vznik zodpovednosti štátu za škodu vzniknutú porušením únieového práva. Tieto podmienky nie sú upravené právom EÚ, ale boli sformulované judikatúrou Súdneho dvora EÚ (viď rozsudky v spojených veciach C-6/90 a C-9/90 F., v spojených veciach C-46/93 a C-48/93 F. I. L. M. G.).

37. Z uvedenej judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že podmienkami na vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú porušením práva EÚ sú: 1/ protiprávnosť konania/opomenutia, 2/ spočívajúca v porušení normy EÚ, ktorá priznáva práva pre fyzické alebo právnické osoby alebo zakladá povinnosti pre členský štát, 3/ porušenie je dostatočne závažné, 4/ medzi porušením únieového práva členským štátom a škodou spôsobenou fyzickým a právnickým osobám existuje priama príčinná súvislosť (kauzálny nexus), 5/ škoda naozaj vznikla.

38. Odvolací súd uvádza, že zákon č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov v § 85 až § 94 upravuje podmienky výkonu štátnej služby so zameraním na pojmy: týždenný služobný čas, nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, prestávky v štátnej službe, nepretržitý odpočinok medzi služobnými dňami, dĺžka nepretržitého odpočinku v týždni, dni služobného pokoja, štátna služba nadčas, služobná pohotovosť a dovolenka.

39. Podľa prílohy č. 4, bodu 6 (aktuálne prílohy č. 4, bodu 5 - poznámka odvolacieho súdu) zákona č. 315/2001 Z.z. do jeho znenia bola prebratá smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2002 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času.

40. Na prvý pohľad sa javí, že vnútroštátna právna úprava je v súlade s právom Únie. Problém je ale vo výklade pojmu „pracovný čas,“ keďže z ustanovení zákona č. 315/2001 Z.z. nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času a práve v tom spočíva rozpor s právom Únie.

41. Súdny dvor EÚ opakovane konštatoval, že pojem „pracovný čas“ uvedený v smernici 2003/88/ES je autonómnym pojmom práva EÚ, ktorý treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel tejto smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Článok 2 ods. 1, 2 smernice 2003/88/ES vymedzuje „pracovný čas“ ako „akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti...“ a „čas odpočinku“ ako „akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom“.

42. Súdny dvor EÚ v rozsudku vo veci C-518/15 J. M. R. proti S. A. uviedol: „Článok 17 ods. 3 písm. c) bod iii) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času sa má vykladať v tom zmysle, že členské štáty sa nemôžu, pokiaľ ide o určité kategórie hasičov prijatých do verejných hasičských služieb, odchýliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení tejto smernice vrátane jej článku 2, ktorý definuje okrem iného pojmy „pracovný čas“ a „čas odpočinku“. Článok 15 smernice 2003/88 sa má vykladať v tom zmysle, že neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali menej reštriktívnu definíciu pojmu „pracovný čas“, ako je definícia uvedená v článku 2 tejto smernice.“

43. Súdny dvor EÚ tiež opakovane judikoval, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (napr. bod 95 C-397/01 G.) a konštatoval, že pracovná pohotovosť, ktorú pracovník vykonáva v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa, sa musí považovať ako celok za „pracovný čas“ v zmysle smernice 93/104 nezávisle od toho, akú prácu dotknutá osoba skutočne vykonala v priebehu tejto pracovnej pohotovosti (bod 27 C-437/05 J.).

44. Ako už bolo uvedené, osobitne v prípade hasičov Súdny dvor EÚ túto otázku riešil v rozhodnutí C-429/09 E. F., keď zdôraznil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený smernicou 2003/88/ES.

45. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania (listinnými dôkazmi predloženými žalobcom, ktoré žalovaný nerozporoval) zistil, že žalobca v posudzovanom období po zohľadnení služobného pracovného času a nariadenej služobnej pohotovosti pracoval nad rámec 48 hodinového pracovného týždňa určeného čl. 6 písm. b/ smernice 2003/88/ES.

46. Ak žalovaný tvrdil, že žalobca nevyvinul žiadnu snahu, aby vzniku ujmy predišiel, pretože neoznámil zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť, a že to považuje za ujmu na svojich právach, je nutné poukázať na ustálenú judikatúru Súdneho dvora EÚ, ktorá takúto požiadavku nepredpokladá, a ani z predpisov únieového práva nevyvodzuje.

47. Aj keď Súdny dvor EÚ rešpektuje zásadu spoločnú právnym systémom členských štátov, že poškodená osoba pod hrozbou toho, že sama bude musieť znášať škodu, musí tiež vyvinúť primerané úsilie, aby obmedzila výšku škody (rozsudky C-104/89 a C-37/90 A., C-46/93 a 48/93 L. M. G. F.), súčasne berie na zreteľ, že výkon práv na náhradu škody priznaných jednotlivcom ustanoveniami práva Únie by bol znemožnený alebo sťažený, ak by ich návrhy na náhradu škody museli byť čo i len čiastočne zamietnuté z dôvodu, že nevyužili všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, aj keby to spôsobilo nadmerné ťažkosti, alebo by to nebolo od nich možné rozumne vyžadovať (rozsudok C-445/06 M. H., bod 62).

48. Súdny dvor EÚ vo veci C-429/09 F. dospel k záveru, že nemožno považovať za primerané žiadať od takého pracovníka, aby na účely uplatnenia nároku na získanie náhrady škody, najprv

podával žiadosť zamestnávateľovi, ktorá požiadavka by bola v rozpore so zásadou efektivity (bod 76 až 87 C-429/09 F.). Z uvedených dôvodov nemožno preto v (ne)konaní žalobcu nachádzať žiadny podiel zodpovednosti na vzniku ujmy spôsobenej mu žalovaným pri implementácii noriem práva Únie. Nachádzanie akejkolvek možnosti zavinenia na strane zamestnanca, ktorý pred uplatnením nároku na súde nepožiadaval zamestnávateľa o „dodržiavanie noriem únieového práva,“ by bolo len prenášaním zodpovednosti členských štátov za dodržiavanie práva Únie na jednotlivcov a umožňovalo by v prípade nesplnenia tejto podmienky vyňať ich nároky z uplatňovania v konaní pred súdom, čo odporuje zásadám únieového práva (bod 83-86 C-429/09 F.).

49. Podľa názoru odvolacieho súdu vnútroštátna právna úprava v zmysle zákona č. 315/2001 Z.z. v dôsledku nedostatočného transponovania smernice 2003/88/ES umožnila zamestnávateľovi, resp. služobnému úradu rozvrhnúť žalobcovi služobný čas tak, že tento presiahol maximálnu hranicu, stanovenú v čl.6 písm. b) smernice 2003/88/ES, v dôsledku čoho žalobca v rozhodnom období vykonával prácu nad čas povolený právom Únie, kedy sa vyžadovalo, aby bol nepretržite dostupný a plne k dispozícii svojmu zamestnávateľovi, pričom došlo k zásahu do práva žalobcu na súkromie, ktorého súčasťou je aj právo na rodinný život, teda právo utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Žalobca sa objektívne nemohol venovať rodine v rozsahu, v akom by chcel, ale najmä nemohol zo svojim časom voľne nakladať, nemohol sa venovať svojim záľubám. Pre nedostatok času nemohol ani odychovať, hoci relax je vzhľadom na rizikovosť jeho práce nesmierne potrebný. Právo na odpočinok bolo u žalobcu permanentne niekoľko rokov porušované, napriek tomu, že plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy, ktoré neraz vyžadujú aj nasadenie vlastného života. Tvrdenia žalobcu v odvolaní, že žalobca nepreukázal, že jeho práca bola výlučným dôvodom, pre ktorý sa rodine, blízkym a pod. venuje menej nie je dôvodná, keďže sám odvolateľ ani neuviedol, že počas služobnej pohotovosti sa žalobca mohol venovať činnostiam tvrdenými žalobcom, samotná služobná pohotovosť, keďže musel byť na pracovisku znižuje rozsah času pre jeho mimopracovné záujmy.

50. Pokiaľ odvolateľ namietal výšku priznanej nemajetkovej ujmy odvolací súd ju nepovažuje za dôvodnú. Žalobca nemajetkovú ujmu v sume 5.509,13 Eur vyčíslil ako súčin odpracovaných hodín určenej služobnej povinnosti za obdobie od marca 2020 do februára 2023 a rozdielu peňažnej náhrady vyplácanej za určenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 1 ZoHaZZ a náhrady za nariadenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 2 písm. a/ ZoHaZZ, V konaní bolo preukázané (výpoveď žalobcu, rozpis pracovnej pohotovosti, evidencia dochádzky, obsah výplatných pások žalobcu), že pri určení pracovnej pohotovosti spolu s určeným služobným časom došlo k prekročeniu maximálneho limitu 48 hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu v rozhodnom období, a v príčinnej súvislosti s porušovaním článku 2 a článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES dlhodobo dochádzalo k porušovaniu práv žalobcu, a to práva na ochranu zdravia, bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a primeraný odpočinok po práci, práva na súkromný a rodinný život. V dôsledku nerešpektovania Smernice pri rozvrhovaní pracovného času žalobca prišiel o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných, priateľských aktivít, fyzickej, psychickej relaxácii, čím možno konštatovať aj zásah do osobnostných práv žalobcu. Na základe uvedeného žalobcovi nepochybne vznikol nárok na primerané odškodnenie. Iba samotné konštatovanie porušenia práv by nesplnilo funkciu dostatočného zadosťučinenia. Peňažná náhrada je v tomto prípade jednoznačne spôsobilá forma odškodnenia vznikutej ujmy. Výšku nemajetkovej ujmy žalobca neodvodzoval od počtu hodín, ktoré prekročili maximálny limit 48 hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu, ale od počtu hodín, ktoré žalobcovi napriek tomu, že tieto hodiny v rámci služobnej pohotovosti bol prítomný na pracovisku neboli započítané do fondu pracovného času.

51. Súd je pri posudzovaní nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy viazaný v tom smere, že má posúdiť primeranosť výšky náhrady ujmy, ktorú v dôsledku nesprávnej implementácii Smernice 2003/88/ES žalobca utrpel, pričom spôsob určenia ako aj posudzovanie výšky nároku z titulu náhrady nemajetkovej ujmy je na úvahe súdu. Súd musí pri úvahe o priznaní ako aj výške náhrady nemajetkovej ujmy hodnotiť tak jednotlivé okolnosti ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy zo zákona je na voľnej úvahe súdu, ktorá však musí byť odôvodnená a musí mať základ v zistenom skutkovom stave. Vzhľadom na formu zásahu, ktorá sa v zmysle judikatúry Súdneho dvora považuje za závažný zásah do práv jednotlivca, keď ide o nezvratný stav straty niekoľkých stoviek hodín voľného času a času, ktorý žalobca (berúc do úvahy náplň jeho zamestnania) potrebuje na regeneráciu pracovných síl, by samotné konštatovanie porušenia práva

nebolo dostatočným zadosťučinením. Z týchto dôvodov je preto dôvodné poskytnúť žalobcovi primeranú finančnú náhradu.

52. Úvaha súdu prvej inštancie v tom smere, že výšku nemajetkovej ujmy odvodzoval od výšky počtu hodín pracovnej pohotovosti, ktorá nebola započítaná do pracovnej doby, je v zásade legitímna. Odvolací súd uvádza, že má vedomosť o rozhodovacej činnosti, či už súdov prvej inštancie, ako aj súdov odvolacích, pričom táto rozhodovacia činnosť v jednotlivých prípadoch (obdobných ako prípad v tejto veci) je rozličná, keď niektoré rozhodnutia, či už prvoinštančných súdov, resp. odvolacích súdov sa stotožňujú s výškou nemajetkovej ujmy, ktorá je odvodzovaná od počtu hodín pracovnej pohotovosti, ktorá nie je započítaná do pracovného času za situácie, že zároveň nebol rešpektovaný článok 6 písm. b/ Smernice č. 2003/88/ES (ako v tejto veci); niektoré sudy pri úvahe o výške nemajetkovej ujmy vychádzajú zo skutočnosti, koľko hodín pracovnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzovala na pracovný čas hasiča, bolo v rozhodnom období nad rozsahom 48 hodín; niektoré sudy výšku nemajetkovej ujmy priznávajú na základe voľnej úvahy, neberúc do úvahy ani počet odpracovaných hodín pracovnej pohotovosti, ktorý sa nezapočítava do pracovného času hasiča, resp. ktorý presahuje hranicu 48 hodín pracovného času v týždni. Odvolací súd teda uzatvára, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o žalobcom uplatnenom nároku, ktorým sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy správne prihliadol na charakter a trvanie zásahu, ktorým zásahom boli porušené aj osobnostné práva na súkromie a rodinný život garantované článkom 19 ods. 2 Ústavy SR, ako aj článku 36 ods. 1 písm. c/, d/, e/ Ústavy SR, podľa ktorého zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci (písm. c/), najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času (písm. d/), primeraný odpočinok po práci (písm. e/). Odvolací súd uvádza, že je potrebné prihliadnuť na to, že právo na odpočinok u žalobcu je permanentne niekoľko rokov porušované, pričom žalobca plní v spoločnosti zodpovedné úlohy, ktoré od neho vyžadujú plné nasadenie. O to viac je dôležité, aby mal možnosť po práci si aj odpočinúť a venovať sa svojim záľubám, rodine, resp. vykonávaniu aktivít podľa vlastného uváženia, pričom takýto odpočinok nemôže dosiahnuť v prípade nariadenej pracovnej pohotovosti, počas ktorej je povinný zdržiavať sa na pracovisku.

53. Okresný súd správne prihliadol na okolnosti, za ktorých k vzniku ujmy došlo (nesprávna transpozícia smernice č. 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z.z.), na následky, ktoré žalobcovi vznikli (zásah do súkromného života žalobcu, strata práva na odpočinok); zohľadnil aj žalobcom predložený výpočet, na základe ktorého dospel k výške žalovanej sumy a uplatnený nárok považoval za primeraný.

54. Odvolací súd však dospel k záveru, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil dôvodnosť žalovaným vnesenej námietky premlčania, a to uplatneného nároku žalobcu na nemajetkovú ujmu za obdobie marec 2020 vo výške 176,31 Eur (t.j. za 62,06 hodín služobnej pohotovosti); v tomto rozsahu odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o vyhovení žalobe žalobcu podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalobu v časti o zaplatenie sumy 176,31 Eur zamietol (v ostatnej časti prvého výroku je tento rozsudok z hľadiska obsahu potvrdzujúci).

55. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalovaný vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku. Žalobca v podstate argumentoval, že svoj nárok uplatnil v trojročnej premlčacej dobe počítanej od splatnosti mzdy za mesiac marec 2020, t.j. od 10.04.2020, kedy mu ako tvrdil vznikol nárok v sume 176,31 Eur. Súd prvej inštancie na premlčanie uplatneného nároku aplikoval ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka a ohľadne počiatku plynutia premlčacej doby sa stotožnil s argumentáciou žalobcu.

56. Odvolací súd udáva, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je majetkovým právom, ktoré podlieha premlčaniu vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Aj keď predmetom konania v prejednávanej spore je náhrada škody od štátu za porušenie práva Európskej únie v dôsledku nesprávnej transpozície smernice (škodový nárok), nakoľko na výpočet náhrady škody sa analogicky aplikujú ustanovenia o náhrade nemajetkovej ujmy (§ 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka), v záujme jednotnosti právneho posúdenia aj na premlčanie uplatneného nároku aplikoval odvolací súd premlčacie doby ako v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

57. Všeobecná trojročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz; tým je objektívne vymedzený začiatok plynutia premlčacej lehoty od slova „mohlo“ a nie od slova „mohol“;

tento okamih je daný objektívne a nezávisle na subjektívnej okolnosti, teda či oprávnený subjekt vedel alebo nevedel o svojom práve. Na základe uvedeného neobstojí argumentácia súdu prvej inštancie (ani žalobcu), že premlčanie uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za mesiac marec 2020 plynie až od splatnosti mzdy za tento mesiac dňa 10.04.2020, kedy sa žalobca dozvedel, že mu nemajetkovú ujmu žalovaný v mzde nenahradil, pretože plynutie premlčacej doby nie je závislé od tejto subjektívnej vedomosti žalobcu. Navyše predmetom konania nie je mzdový nárok žalobcu, preto uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nemá žiadny súvis so mzdou žalobcu a jej splatnosťou.

58. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady nemajetkovej ujmy je v tomto prípade viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcu na zachovanie priemerného pracovného (služobného) času podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy tak možno uplatniť v prvý deň nasledujúceho mesiaca, t.j. z hľadiska posudzovaného prípadu za mesiac marec 2020 najskôr dňa 01.04.2020. Trojročná premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za mesiac marec 2020 plynula žalobcovi do 01.04.2023. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za mesiac marec 2020 v sume 176,31 Eur uplatnil žalobca podaním žaloby na súde až dňa 08.04.2023 (§ 156 C.s.p.). Námietka premlčania uplatneného nároku vznesená žalovaným bola v tomto rozsahu dôvodná. Podľa § 100 posledná veta Občianskeho zákonníka, ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil vec, pokiaľ na námietku premlčania uplatneného nároku za mesiac marec 2020 neprihliadol. Preto odvolací súd podľa § 388 C.s.p. napadnutý rozsudok v tomto rozsahu zmenil a žalobu žalobcu v časti o zaplatenie sumy 176,31 Eur zamietol.

59. Pokiaľ žalobca v odvolacom konaní poukazoval na rozdielne rozhodnutia krajských súdov ohľadne premlčania jeho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, týmito nie je odvolací súd viazaný a z vyššie uvedených dôvodov sa s nimi nestotožňuje. Odvolací súd poukazuje na to, že z rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo 265/2009 zo 17. 02.2011 vyplýva, že „Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv“, z rozhodnutia NS SR sp. zn. 8Cdo/124/2017 zo dňa 18.07.2018 vyplýva, že : „Najvyšší súd ustálil aj to, že začiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady za nemajetkovú ujmu je podľa § 101 OZ viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo.“

60. Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o vyhovení žalobe podľa § 388 C.s.p. zmenil. V odvolacom konaní neboli zistené nesprávne skutkové zistenia súdom prvej inštancie z vykonaných dôkazov pred súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie okrem posúdenia vznesenej námietky premlčania vec správne právne posúdil, rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa všetky náležitosti v zmysle § 220 ods. 2 C.s.p. Odvolací súd nezistil žiadne vady konania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok

61. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 396 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo a v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Nakoľko rozhodnutím odvolacieho súdu konanie v prejednávanej spore končí a súčasne odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, bol odvolací súd povinný rozhodnúť o nároku na náhradu trov celého konania (t.j. trovách konania pred súdom prvej inštancie ako aj o trovách odvolacieho konania); nebolo potrebné osobitne rozhodovať o zrušení výroku napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania (druhý výrok), pretože tento výrok je odstránený novým rozhodnutím o trovách konania zo strany odvolacieho súdu podľa § 396 ods. 2 C.s.p.; pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania bolo nevyhnutné zobrať do úvahy výsledok celého konania; podľa výsledku konania bol žalobca v spore pomerne úspešnejší, pretože pri predmete konania o zaplatenie sumy 5.509,13 Eur jeho úspech

predstavuje 96,8 % (prisúdená suma 5.332,82 Eur) a úspech žalovaného predstavuje 3,2 % (zamietnutá suma 176,31 Eur); z hľadiska pomeru úspechu strán vzhľadom na predmet konania a jeho výsledok bol tak žalobca v spore pomerne úspešnejší a vznikol mu proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 93,6 % (96,8 % mínus 3,2 %); preto odvolací súd uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 93,6 %;

62. Aj keď premetom konania bol nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, k zamietnutiu časti uplatneného nároku nedošlo len na základe úvahy súdu o výške nároku, ale na základe premlčania časti uplatneného nároku (premlčanie sa týka samotného základu nároku, pretože má vplyv na obdobie, za ktoré bol nárok priznaný oproti pôvodne uplatnenému spornému obdobiu), preto neprichádzalo do úvahy priznanie nároku na náhradu trov konania žalobcovi v plnom rozsahu z prisúdenej sumy.

63. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 C.s.p.)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.